

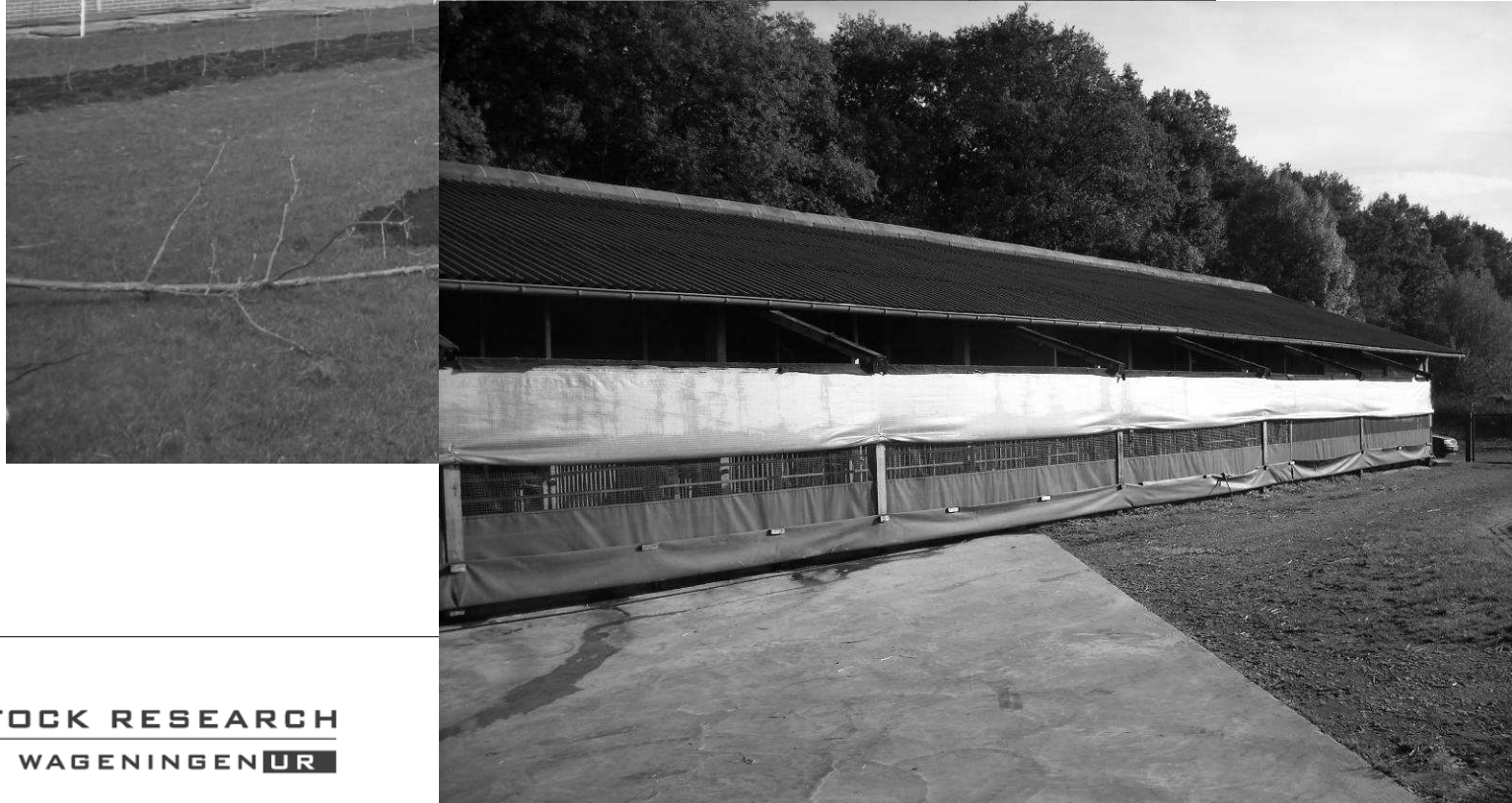
Ontwerpen voor biologische varkens

Herman Vermeer

LIVESTOCK RESEARCH
WAGENINGEN UR

Aanleiding: Is biologisch bedrijf herkenbaar?

Individueel maar ook als sector: hoeveel

v

Aanpak

Samen met stakeholders uit VBV en DGW behoeften van mens, dier, milieu en maatschappij geformuleerd en vertaald naar eisen waarop het ontwerp van het toekomstige biologische varkensbedrijf gebaseerd is.

Aanpak tijdens deze workshop: Interactief

Werkplan PWG als basis:

1. Economisch gezond
2. Ecologisch gezond
3. Vitale varkens
4. Onderscheidend in de markt
5. Goed werkende keten

1. Economisch gezond

1. Sterke positie op de Noordwest-Europese thuismarkt.
2. Afzet op de Nederlandse markt optimaliseren
3. Afzet op de regionale markt ontwikkelen (op vleeskwaliteit zoals Livar)
4. Kostprijsberekening boerderij niveau
5. 20 % besparing op voer. (door efficiënter en anders voeren)

2. Ecologisch gezond

1. 50 % zelfvoorzienend in grondstoffen voor voer door hergebruik bio restproducten uit NL bio levensmiddelenindustrie
2. 50% besparing op fossiele energie en toename gebruik duurzame energie
3. Zuivere grondstoffen zonder gekapt regenwoud, sociaal verantwoord (geen kinderarbeid) vervuiling
4. Zuivere grondstoffen zonder vervuiling (melamine)
5. 100% biologische inputs
5. Terugdringen emissies uit de stal

3. Vitale varkens (gezondheid en dierenwelzijn)

1. Verbod op castratie als afzetprobleem is opgelost maar uiterlijk 2010
2. Natuurlijker huisvesting (zichtbaarheid vanaf de weg, natuurlijke uitstraling, afleidingsmateriaal, ruwvoerverstrekking en schoonhouden uitloop)
3. Vitale biggen: het percentage uitval is minimaal gelijk aan gangbaar.
4. 50 % reductie in medicijngebruik (na vaststelling ijkpunt)
5. Beter voer voor gezonde varkens
6. Extra voorwaarden transport (stro/ruimte)

4. Onderscheidend in de markt

1. Antibiotica vrij vlees
2. Gezondheids effecten biologisch varkensvlees aantoonbaar maken door aan te sluiten bij ander onderzoek
3. Hoe kan de smaak onderscheidend worden?
4. Verantwoorde carbon foot print

5. Goed werkende keten

1. Betrokken achterban VBV
2. Ketensamenwerking uitbouwen

-
3. Communiceer het eigene van biologisch. Beter en meer vertellen wat

Invulling interactief gedeelte van de workshop:

1. Invulling adhv titels van 9 uitgangspunten
2. Invulling door de projectgroep
3. Reacties
4. Vastleggen van aanvullingen en opmerkingen

Behoeften van het varken:

- Biologische varkens krijgen volop de ruimte en vrijheid om hun **natuurlijke gedrag** te vertonen. Het bedrijf biedt zowel binnen als buiten een interessante en uitdagende omgeving aan. Zo voldoet de kraamomgeving aan de behoeften van zowel big als zeug en moet er voor **extra verrijking** “gewerkt” worden.

Natuurlijke uitstraling:

- Voor de bouw en inrichting wordt voornamelijk gebruik gemaakt van **duurzame natuurlijke materialen** zoals hout, herbruikbare materialen en veel **groen rond de stallen**. Een natuurlijk imago ontstaat ook door de varkens te stimuleren meer **buiten actief** te zijn, zodat het houden van biologische varkens **zichtbaar** is voor burgers.

Gesloten bedrijf – Gesloten kringlopen

- Het biologische bedrijf heeft de kringlopen op bedrijfsniveau zoveel mogelijk gesloten:
 - **Voer – Mest**
 - **Energie**
 - **Dieren**

Voer-mest kringloop:

- Een belangrijk aspect van de kringloop is de **grondgebondenheid**. Op deze wijze kan de mineralenkringloop voor 80% gesloten worden via eigen grond en grond van buurbedrijven. De overige 20% wordt ingevuld door biologische **reststromen** uit de voedingsindustrie. De N-emissie in de vorm van gassen zoals **ammoniak** wordt sterk beperkt, en de resterende emissie wordt gevangen en vastgelegd door het groen rond de stallen.

Energie kringloop:

- De benodigde energie op het bedrijf wordt zoveel mogelijk **beperkt** en zelf **opgewekt** uit natuurlijke hulpbronnen zoals zon, wind en vergisting. Het biologische bedrijf is **energieneutraal**, zodat het netto geen CO₂ uitstoot.

Dieren kringloop:

- Er worden geen dieren aangekocht, want de aanfok van **opfokzeugen** gebeurt op het eigen bedrijf. Verder blijft het **transport** van dieren **bepert**, zowel binnen als buiten het bedrijf, uit het oogpunt van welzijn en hygiëne. Vleesvarkens worden op het geboortebedrijf afgemest, kraamopfokhokken zijn de trend en het slachthuis is dichtbij.

Open bedrijf:

- De biologische sector kent een **transparante** productie waarbij de actieve varkens buiten **zichtbaar** zijn voor passant en bezoeker, zonder dat er direct contact is. Overlast door ongewenste **geuren** en **ammoniakemissie** wordt geminimaliseerd door gebruik te maken van de **zindelijkheid** en intelligentie van het varken en bijvoorbeeld een specifieke ruimte in te richten als toilet.

Biologische varkensfokkerij:

- Het fokdoel neemt het varken als uitgangspunt. Het heeft de kernwaarden **vitaliteit**, **robuustheid**, optimaal **maternaal gedrag** en een biggenproductie die past bij de zeug. Met deze robuuste varkens kan de **gezondheid** nog verder verbeterd worden.

De biologische varkenshouder:

- De varkenshouder maakt gebruik van ruime hoeveelheden **stro en ruwvoer**. Om de **arbeid** te verlichten gebruikt hij **mechanisatie** en **automatisering**. De bedrijfsvoering kan bijvoorbeeld efficiënter door de looplijnen in te korten in een ronde stal, zodat het overzicht maximaal is.

Fair trade:

- De biologische sector heeft een goed **samenwerkende keten** op basis van respect en vertrouwen, waarbij elke speler een **eerlijke prijs** voor zijn goederen en diensten ontvangt. **Kostenbeheersing** blijft in alle schakels van belang.

Biodiversiteit:

- Het **groen** rond de stallen is niet alleen windbreker, ammoniakvanger en schaduwplaats, maar is ook de drager van de **biodiversiteit** op het bedrijf.

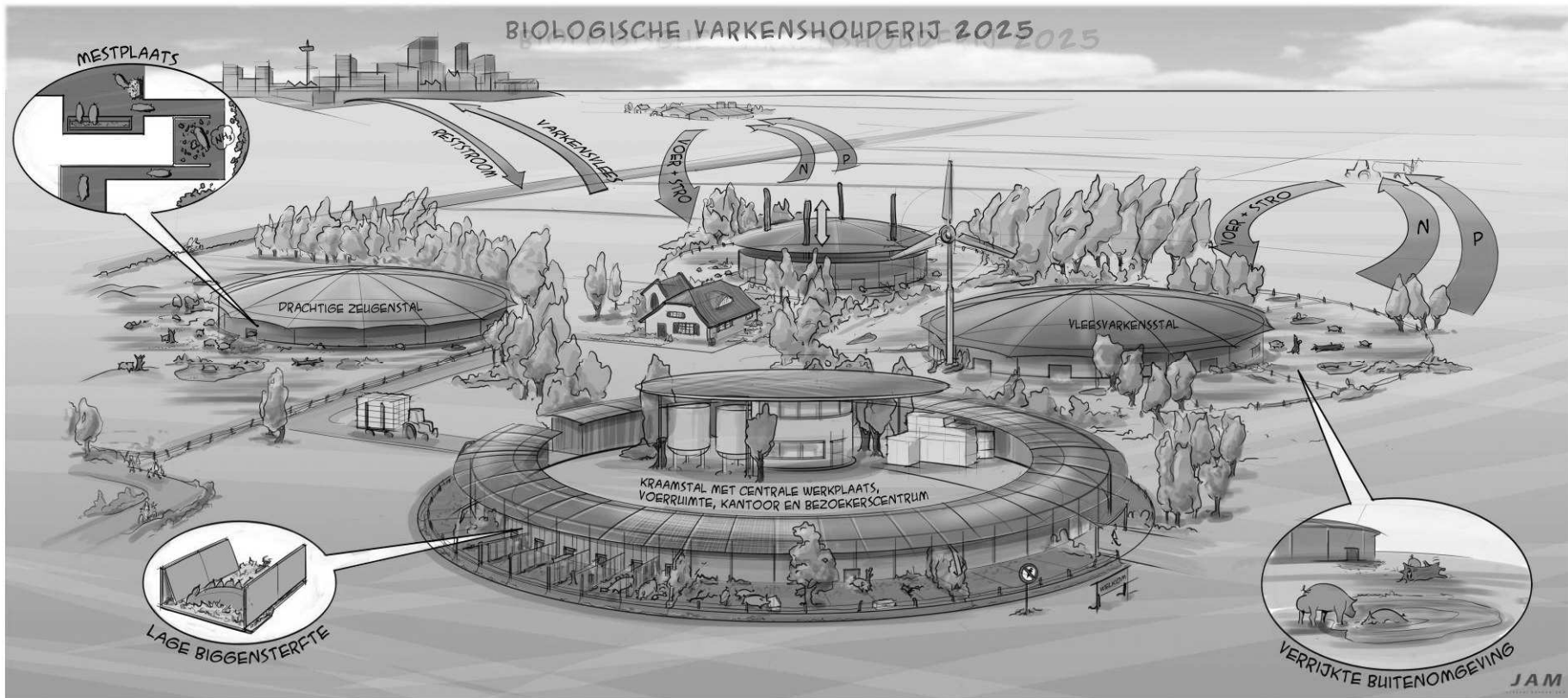

Varkensbodem:

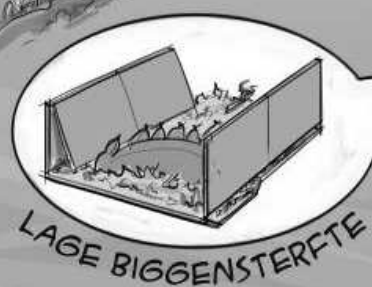
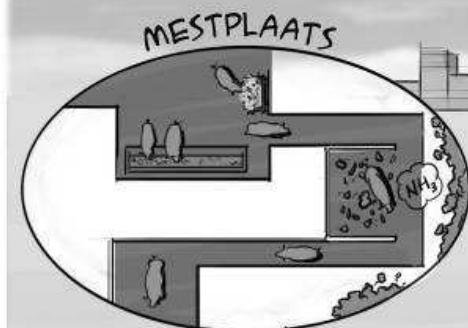
- Naast een betonnen vloer met strobed en een uitloop met weide hebben de varkens ook andere bodems in hun leefomgeving. Bijvoorbeeld een **bodem** om in te **wroeten** en op de mestplek een bodem voor **vastlegging van mest en mineralen** die periodiek als meststof uit de stal verwijderd wordt.

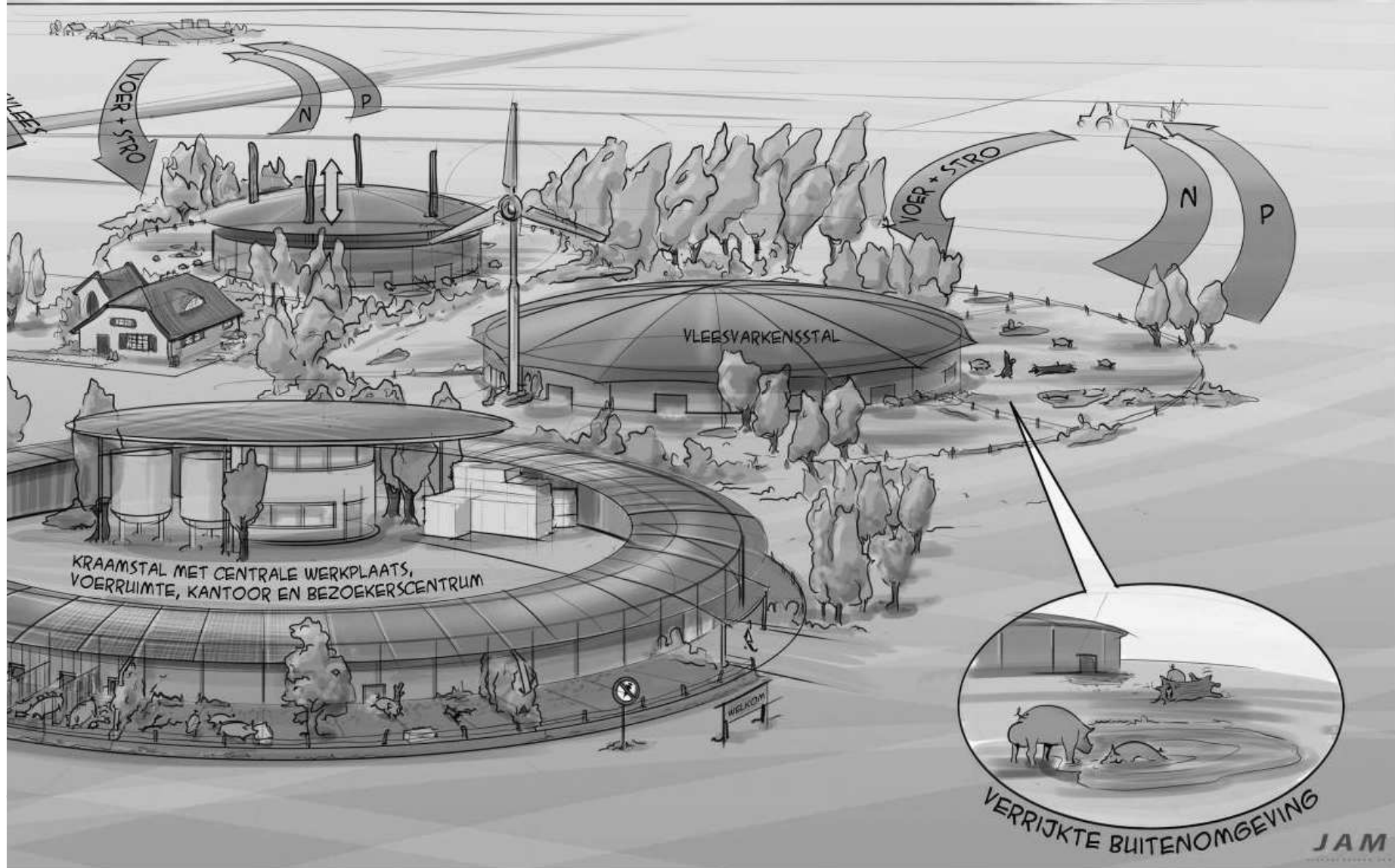
Uitgangspunten verzameld in een schets

BIOLOGISCHE VARKENSHOUDERIJ 2

ORGANISCHE VARKENSHOUDERIJ 2025

Bedankt voor uw aandacht!

LIVESTOCK RESEARCH
WAGENINGEN UR